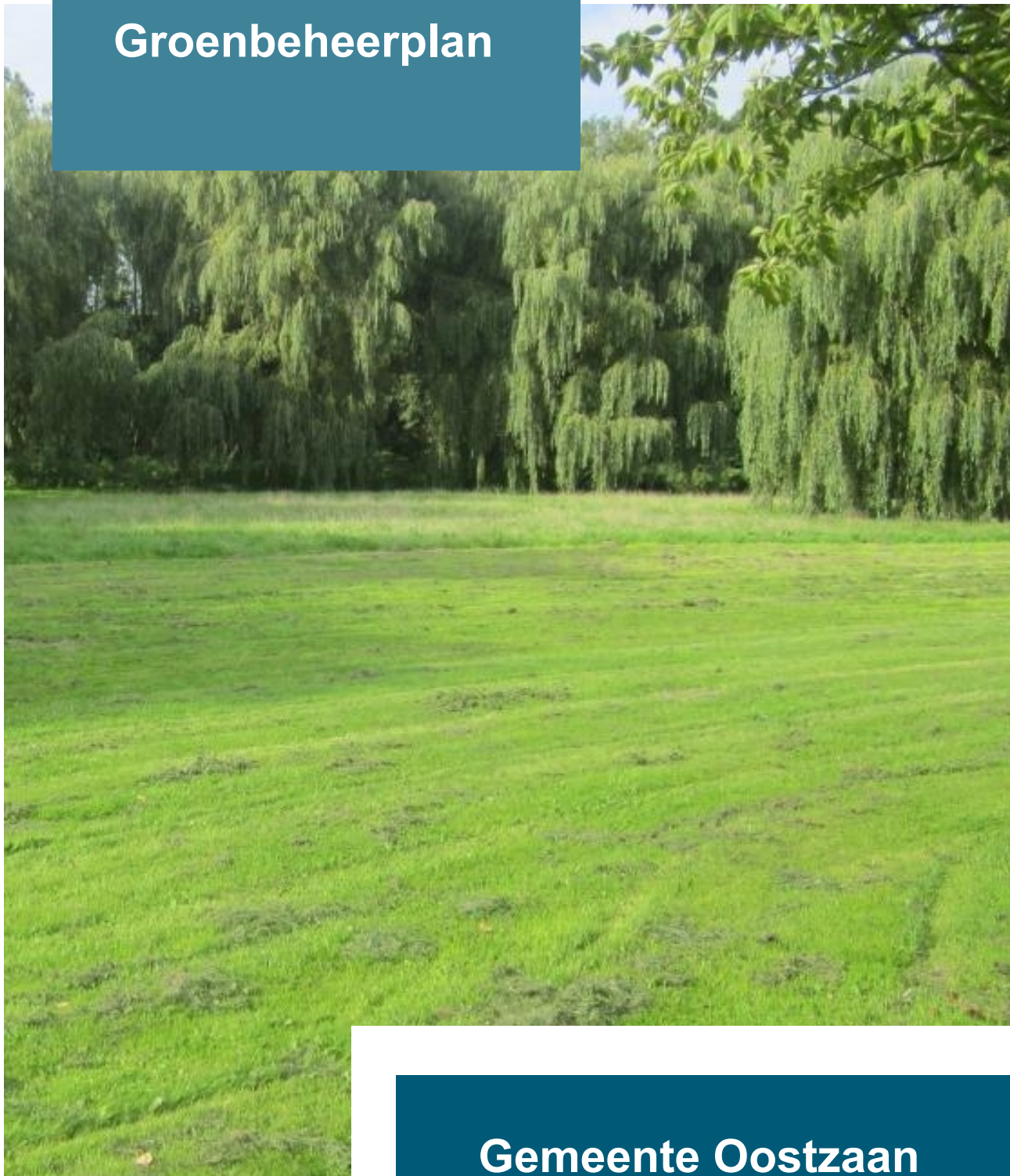

Groenbeheerplan

Gemeente Oostzaan
Mei 2020

BTL
Advies

COLOFON

Groenbeheerplan Oostzaan

OPDRACHTNEMER

BTL Advies B.V.
Willemsplein 2-4
5211 AK Den Bosch
T +31 73 205 11 00
E advies@btl.nl

OPDRACHTGEVER

-Oostzaan
Kerkbuurt 4
1511 BD Oostzaan

PROJECTNUMMER

722722088

STATUS

(EIND)CONCEPT

VERSIE

2.0

DATUM

Mei 2020

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	4
1. INLEIDING	5
1.1 Aanleiding/ doelstelling	5
1.2 Afkadering	5
1.3 Werkwijze	6
1.4 Leeswijzer	6
2. UITGANGSSITUATIE	7
2.1 Arealen	7
2.2 Fysieke kwaliteit en schouwresultaten beeldkwaliteit	7
2.3 Organisatie	9
2.4 Beoordeling kwaliteit	11
2.5 Klachten en meldingen	11
3. SPEERPUNTEN EN AMBITIES UIT BELEID	12
3.1 Groenstructuurvisie Oostzaan 2027	12
3.2 Beeldkwaliteitsniveau	12
3.3 Duurzame inrichting en beheer	12
3.4 Samenwerking stimuleren	14
4. GROENBEHEER	15
4.1 Beplanting en gazon	15
4.2 Bermen en slootkanten	16
4.3 Bomen	17
4.4 Vegen en onkruid verharding	20
4.5 Vervangen en reconstructie groen	20
4.6 Objecten en gebieden	21
5. BEHEERKOSTEN	22
5.1 Budgetten 2020	22
5.2 Berekening marktconforme beheerkosten	22
5.3 Budget	23
6. ADVIES & ACTIEPUNTEN	25
BIJLAGEN	26
Bijlage 1: Kaders en randvoorwaarden/vigerende wet- en regelgeving	26
Bijlage 2: Berekende onderhoudskosten	27
Bijlage 3: Overzicht lopende (per 1 januari 2019) en opnieuw aan te besteden contracten en bestekken	28
Bijlage 4: Indicatie marktconforme beheerkosten CROW a t/m C	29

1. INLEIDING

Groenbeheer is voor een groot gedeelte bepalend voor hoe de openbare ruimte beleefd wordt. De gemeente Oostzaan heeft de ambitie om haar inwoners een verzorgde openbare ruimte aan te bieden. Daarvoor worden in het beheer keuzes gemaakt over bijvoorbeeld werkwijze, verdeling van financiële middelen en samenwerking met andere partijen. In dit groenbeheerplan zijn deze keuzes voor de komende 4 jaar opgeschreven en onderbouwd.

1.1 AANLEIDING/ DOELSTELLING

In de afgelopen jaren heeft de gemeente veel tijd en geld geïnvesteerd in het inzichtelijk maken van de te beheren arealen (beheergegevens) en het organiseren van het groenbeheer. Zo zijn inspecties uitgevoerd naar de kwaliteit van de groeninrichting, zijn contracten opgesteld en gesprekken gevoerd met partijen die het groenonderhoud uitvoeren. Veel zaken die nodig zijn voor de uitvoering van het dagelijks beheer zijn nu geregeld, maar de gekozen werkwijze of toekomstverwachting is nooit opgeschreven.

Met dit groenbeheerplan wordt inzicht gegeven in hoe het groen van de gemeente is opgebouwd, welke beheermaatregelen daarop toegepast worden en hoe dit zich verhoudt tot de beschikbare financiële budgetten.

1.2 AFKADERING

Het groenbeheerplan richt zich op de onderhoudswerkzaamheden die de gemeente uitvoert bij het groen en de bomen in de gemeente Oostzaan. De onkruidbeheersing op verharding is hier ook in meegenomen. Het betreft al het groen in het openbaar gebied uitgezonderd op de begraafplaatsen, sportparken en andere semi-openbare ruimtes.

In **bijlage 1** is een overzicht opgenomen van de kaders, randvoorwaarden en wet- en regelgeving die bij dit groenbeheerplan van toepassing is.

1.2.1 Regulier groenbeheer

De Gemeente Oostzaan is verantwoordelijk voor het beheer van het openbaar groen binnen de bebouwde kom. Bij het onderhoud maakt Oostzaan onderscheid in:

- A. Groenonderhoud (beplanting en gazons)
- B. Bermen en slootkanten
- C. Bomen
- D. Verharding onkruidbeheersing en veges
- E. Vervangen en reconstructie van groen

In het beheer openbare 'groene' ruimte zijn er verschillende openbare groenobjecten en -gebieden die geen onderdeel uitmaken van het reguliere gemeentelijke groenbeheer. Voor het groen op deze locaties worden afzonderlijke beheerplannen opgesteld. De bijzondere objecten/gebieden zijn:

- De begraafplaats
- De natuurzones van de bedrijventerreinen Skoon en Bombraak

Het groenbeheerplan beperkt zich tot de groene openbare ruimte binnen de bebouwde kom. Het buitengebied wordt beheert door onder andere het Hoogheemraadschap.

1.3 WERKWIJZE

Voor het opstellen van het groenbeheerplan is gebruik gemaakt van de beschikbare areaalgegevens, actuele inspectiegegevens en landelijke ervaringscijfers.

Het beheerplan is opgesteld in coproductie met BTL Advies. De procesmedewerker groen van de gemeente Oostzaan heeft tijdens verschillende overlegmomenten de werkwijze van Oostzaan toegelicht. BTL Advies heeft op basis van deze informatie en aangeleverde informatie de inhoud van het plan uitgewerkt en de berekeningen opgesteld.

1.4 LEESWIJZER

Het groenbeheerplan bestaat uit vier onderdelen. Een analyse van de huidige situatie, de ambities, de wijze waarop aan deze ambities wordt gewerkt en een verantwoording van de kosten. In de bijlagen is achtergrondinformatie opgenomen, waarnaar in de lopende tekst wordt verwezen.

2. UITGANGSSITUATIE

Onderstaand zijn de resultaten van inspecties (areaal/hoeveelheden en schouwresultaten) kort samengevat. Daarnaast wordt een beeld gegeven van hoe het groenbeheer is georganiseerd, vanuit de gemeente en met de partijen waarmee de gemeente (onderhouds)contracten heeft afgesloten.

2.1 AREALEN

Oostzaan heeft een totaal groenareaal van 219.721m². Van dit areaal bestaat 169.362m² (77,1%) uit grassen. Het overige areaal bestaat hoofdzakelijk uit heesters/botanische rozen (8,8%), bosplantsoen (8,6%) en blokhagen (3,5%).

Groentype	Hoeveelheid	%
Blokhagen	7.742 m ²	4%
Bodembedekkers	351 m ²	0%
Hagen	940 m ²	0%
Heesters en botanische rozen	19.248 m ²	9%
Struikrozen	1.571 m ²	1%
Vaste planten	1.679 m ²	1%
Bosplantsoen	18.829 m ²	9%

Groentype	Hoeveelheid	%
Gazon	125.167 m ²	57%
Ruw gras	44.194 m ²	20%

Naast beplanting en gras omvat het gemeentelijk groenareaal ook bomen en solitaire heesters. Deze aantallen zijn weergegeven in hoofdstuk 4.3. In hoofdstuk 4.4 wordt daarnaast nog inzicht gegeven in de hoeveelheid onderhoud behoevende verharding in de gemeente.

2.2 FYSIEKE KWALITEIT EN SCHOUWRESULTATEN BEELDKWALITEIT

De fysieke kwaliteit is voor beplanting en grassen geïnventariseerd in 2016 en vervolgens enkele malen geactualiseerd. Onderstaande tabel geeft de verdeling van de fysieke kwaliteit weer. Door afronding van percentages kan het zijn dat bij optelling van de percentages geen 100% wordt behaald.

Oostzaan	Goed	Matig	Slecht	NVT
Beplanting	68%	19%	12%	1%
Grassen	97%	1%	0%	1%

Naast de fysieke kwaliteit is ook de beeldkwaliteit geïnventariseerd op basis van landelijk gehanteerde normen van het CROW. Hierbij worden vijf niveaus variërend van zeer hoog tot zeer laag gehanteerd.

Onderhoudsniveau	Omschrijving	Indicatie kwaliteit	Relatie met wegbeheer
A+	Zeer hoog	Nagenoeg ongeschonden	Er is geen schade
A	Hoog	Mooi en comfortabel	Er is enige schade maar de waarschuwingsgrens is nog niet overschreden
B	Basis	Functioneel	De waarschuwingsgrens is overschreden: er is klein onderhoud nodig of binnen vijf jaar groot onderhoud nodig
C	Laag	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	De richtlijn is overschreden: er is binnen twee jaar groot onderhoud nodig
D	Zeer laag	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, juridische aansprakelijkstelling of sociale onveiligheid	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden: er is direct groot onderhoud nodig

In de volgende beeldmeetlat onkruid op verharding ziet dit er als volgt uit:

Verrekenen op beeld via RAW-werkcategorie 51				
Verharding	open verharding-elementenverharding-onkruid			
A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 0 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm ≤ 10 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm ≤ 20 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm ≤ 30 stuks per 100 m ²	aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm > 30 stuks per 100 m ²
bedekking 0% per 100 m ²	bedekking ≤ 2% per 100 m ²	bedekking ≤ 4% per 100 m ²	bedekking ≤ 8% per 100 m ²	bedekking > 8% per 100 m ²
Meetinstructie: Onkruid				

Onderstaand zijn de schouwresultaten weergegeven van 2018. In totaal zijn in 2018 vier schouwrondes uitgevoerd waarbij in iedere ronde 43 willekeurige locaties zijn beoordeeld. In totaal zijn daarbij 726 beeldmeetlatten beoordeeld, met de volgende resultaten.

A+	A	B	C	D
38%	29%	23%	7%	4%

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat meer dan 10% van het areaal in de gemeente slechter is beoordeeld dan met de aannemer afgesproken minimumkwaliteit (CROW B). Dit is een momentopname, 10% afwijking ligt op de grens van wat acceptabel en met de aannemer afgesproken is.

2.3 ORGANISATIE

Het groenbeheer van gemeente Oostzaan wordt georganiseerd vanuit de overkoepelende ambtelijke organisatie OVER-Gemeenten. Vanuit OVER-Gemeenten zijn onder andere de groenbeheertaken belegd bij de Procesmedewerker Groen.

Procesmedewerker groen

De procesmedewerker groen legt de link tussen groenbeleid (strategisch/tactisch) en groenbeheer (operationeel). Dit wordt enerzijds gedaan door een bijdrage te leveren aan het opstellen van het beleid. Anderzijds door dit beleid uit te voeren in samenwerking met de uitvoerende partijen. Op deze manier krijgt strategisch/tactisch beleid uitvoering, waardoor:

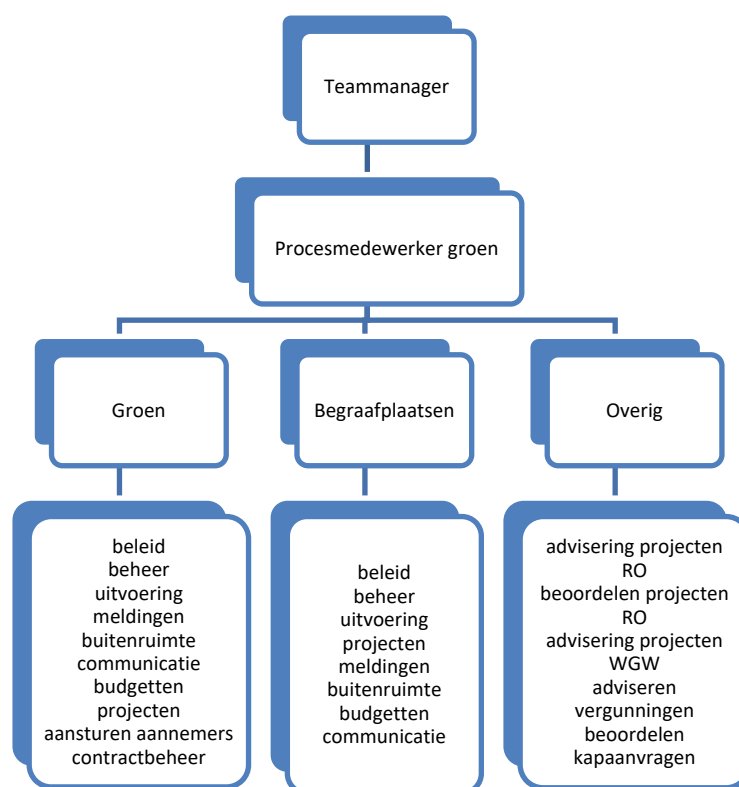
- Consequenties van beleidswijzigingen duidelijk zijn;
- Wijzigingen van beleid in de uitvoeringspraktijk terecht komen;
- Budgetten beschikbaar komen om wijzigingen door te voeren.

2.3.1 Takenpakket procesmedewerker groen

De procesmedewerker groen is verantwoordelijk voor de aansturing van het groenbeheer. Dit betreft zowel het reguliere beheer als eenmalige maatregelen. De procesmedewerker groen verzorgt zowel de voorbereiding als de begeleiding/ controle van de werkzaamheden.

De procesmedewerker groen is onderdeel van de ambtelijke fusieorganisatie OVER-gemeenten. Voor het takenpakket is 1fte beschikbaar waarbij gerekent wordt met 1375 uur op jaarbasis. Binnen het takenpakket wordt een urenverdeling gehanteerd van 38% (Oostzaan) tegenover 62% (Wormerland). Voor Oostzaan betekent dit op jaarbasis 522 uur wat neer komt op 10 uur per week.

Deze uren worden per gemeente verder onderverdeeld over beleidsvelden (groen, begraafplaatsen, overig).

Uitvoering

De buitendienst voert buiten werkzaamheden op de begraafplaats geen structurele onderhoudswerkzaamheden uit met betrekking tot groenbeheer. De taken van de buitendienst zijn voor groen beperkt tot:

- incidentele werkzaamheden zoals het opruimen van uitgebroken takken na een storm.
- monitoring en toezicht op werkzaamheden.

2.3.2 Beheer van het areaal

In het kader van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) brengt de gemeente de gehele openbare ruimte eenduidig in beeld. De gegevens in het gemeentelijk (groen)beheersysteem zijn hier nog niet aan gekoppeld. De groenbeheergegevens zijn in beheer bij een externe partij en worden telkens na mutatie aangeleverd aan de gemeente. Wel bestaat de wens en intentie om een digitaal beheersysteem in gebruik te nemen.

Actiepunt: onderzoek de mogelijkheden om een digitaal beheersysteem in gebruik te nemen.

2.3.3 Werkzaamheden uitbesteden inclusief bestekken en contracten

De gemeente Oostzaan zet het groenbeheer in de markt op basis van het inkoop-, aanbestedingsbeleid van de gemeente. Voor het groenbeheer maken marktpartijen, waaronder gemeenten, steeds meer gebruik van vernieuwende contractvormen en gunningscriteria. De volgende twee contractvormen kunnen daarbij een rol spelen. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen met alle lopende en opnieuw aan te besteden contracten en bestekken.

Economisch meest voordelige inschrijving (EMVI)

Het nadrukkelijker opnemen van kwaliteitsaspecten in aanbestedingstrajecten van groenwerkzaamheden biedt kansen voor Oostzaan. Daarmee biedt de gemeente opdrachtnemers de kans meerwaarde te bieden op thema's die Oostzaan belangrijk vindt. De expertise van de opdrachtnemer kan daarmee ook beter worden benut. Een economisch meest voordelige inschrijving (EMVI) biedt kansen om aspecten als Social Return On Investment (SROI), biodiversiteit en lokale betrokkenheid in de aanbesteding te verankeren.

UAV-gc

Als opdrachtgever heeft de gemeente de mogelijkheid bepaalde werkzaamheden als onderdeel van het contract bij de opdrachtnemer weg te leggen. De opdrachtnemer krijgt dan meer verantwoordelijkheden en een proactieve houding wordt gestimuleerd. Gezamenlijk kan hiermee een beter resultaat worden bereikt. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Gegevensbeheer, waaronder mutaties voor gemeentelijk beheersysteem aanreiken en eventueel verwerken;
- Het afhandelen van meldingen;
- Kwaliteitscontroles uitvoeren;
- Monitoring van ecologische waarden.

2.3.4 Invulling sociale taak in groenvoorziening

Onderhoudswerkzaamheden in het groen bieden de mogelijkheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren. De gemeente Oostzaan heeft nog niet voldoende inzicht in de mogelijkheden om deze mensen bij de werkzaamheden te betrekken dan wel opdrachtnemers te verplichten dit te doen.

De gemeente Oostzaan heeft ervoor gekozen om het integraal groenonderhoudscontract aan te besteden aan een bedrijf met het Prestatieladder Socialer Ondernemen ofwel PSO 30+ certificaat als specifieke uitlezing binnen het hoogste PSO prestatieniveau ontwikkeld (trede 3). Het PSO 30+ certificaat (h)erkent organisaties die minimaal aan de gestelde kwalitatieve eisen van artikel 2.82 van de Aanbestedingswet voldoen. Artikel 2.82 Aw geeft (semi)publieke opdrachtgevers de mogelijkheid opdrachten voor te behouden aan sociale ondernemingen die zich richten op arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen.

De ambitie van de gemeente om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten is hiermee geborgd.

2.4 BEOORDELING KWALITEIT

We meten de (beeld)kwaliteit van de openbare ruimte op verschillende momenten en met een verschillend doel. Hieronder zijn de diverse meetmomenten inclusief doelstelling opgenomen.

Kwaliteitsmeting groenonderhoud

De procesmedewerker groen beoordeelt zowel zelfstandig als samen met de opdrachtnemer de kwaliteit van het groenonderhoud. Dit doen zij door continue-meting over het gehele jaar. Een keer per maand vinden de metingen plaats op diverse locaties verspreid over het areaal. De bevindingen worden teruggekoppeld aan de aannemer, indien nodig stemt deze zijn werkzaamheden hierop af.

Voor:	onderhoudsbestekken (o.a. onkruid op verharding, bermen, beplanting, bomen).
Uitvoeringsperiode:	gedurende uitvoeringsperiode contract.
Verantwoordelijk:	procesmedewerker groen.
Gebruik:	de opdrachtnemer wordt ten behoeve van bijstelling beloond/gesanctioneerd conform contract.
Uitvoering:	voor alle contracten die op dit moment in de markt gezet zijn voert de procesmedewerker groen deze werkzaamheden nu uit.

Inspectie beplanting

Door bijvoorbeeld ouderdom, bodemdaling, ziekten/plagen en gebruik neemt de kwaliteit van beplanting geleidelijk af. De gemiddelde levensduur van beplanting bedraagt 20 tot 30 jaar. Door jaarlijks versleten groen te vervangen kan de kwaliteit over lange termijn op niveau gehouden worden. Periodieke inspectie is noodzakelijk om te bepalen welke groenvoorzieningen komende jaren aangepakt moeten worden. Dit biedt tevens input om groen in andere (integrale) projecten mee te nemen.

Voor:	technische kwaliteit beplanting.
Uitvoeringsperiode:	1x per 4 jaar.
Verantwoordelijk:	procesmedewerker groen.
Gebruik:	input voor te vervangen groen in integrale projecten, bepalen noodzakelijke vervanging groen in separate projecten, input voor inboet groen.
Uitvoering:	actueel inzicht in de beeldkwaliteit is beschikbaar.

Boomveiligheidscontrole

De gemeente voldoet aan de zorgplicht door periodiek de boomveiligheid te controleren. Deze controles bieden tevens input voor het benodigde snoei-beheer.

Voor:	boomveiligheid en benodigd snoei-beheer.
Uitvoeringsperiode:	1x per 3 jaar.
Verantwoordelijk:	procesmedewerker groen
Gebruik:	input nader onderzoek bomen, input snoei-onderhoud bomen.
Uitvoering:	controle vindt 1x per 3 jaar plaats

2.5 KLACHTEN EN MELDINGEN

Klachten en meldingen worden in de gemeente nog niet volledig naar wens afgehandeld, waarbij met name de beperkte vastlegging van details van de klacht en de terugkoppeling van de klachtafhandeling aan de melder de grootste struikelblokken vormen. Hierdoor is het moeilijk om binnengekomen klachten en meldingen met betrekking tot het groen te analyseren en het beheer hierop aan te passen.

Actiepunt: Vanuit de groenbeheerder bestaat de wens om klachten en meldingen gedetailleerder vast te leggen. Samen met het klantcontactcentrum (KCC) van de gemeente moet besproken worden hoe dit het beste kan worden gerealiseerd.

3. SPEERPUNTEN EN AMBITIES UIT BELEID

In deze paragraaf worden de speerpunten en ambities met betrekking tot de groene openbare ruimte zowel inrichting, beleid als beheer benoemd:

3.1 GROENSTRUCTUURVISIE OOSTZAAN 2027

De groenstructuurvisie Oostzaan 2027 omschrijft verschillende mogelijkheden voor efficiënter groenbeheer en een esthetisch prettigere ruimte. Hierin zijn echter nog geen keuzes gemaakt, wat een aanleiding vormt voor een nieuw groenbeleidsplan. Dit groenbeheerplan dient na het opstellen van een groenbeleidsplan te worden herzien om de beleidskeuzes door te voeren.

Daarnaast zijn in de groenstructuurvisie een aantal uitgangspunten uit het Beleidsplan Groen Oostzaan (2010) als belangrijk bestempeld:

- Bij uitval van bomen is herplant verplicht.
- Bij uitval van beplanting is herplant verplicht.
- Langs oevers mag uitsluitend 1-jarige beplanting aanwezig zijn, met uitzondering van **aangeplante** bomen / houtige gewassen.

Bovenstaande punten komen niet in alle gevallen overeen met een efficiënt groenbeheer. Door middel van een groenbeleidsplan kunnen overwogen keuzes gemaakt worden over welke uitgangspunten worden gehandhaafd.

3.2 BEELDKWALITEITSNIVEAU

De groene buitenruimte is één van de visitekaartjes van de gemeente Oostzaan. Regulier dagelijks beheer is noodzakelijk om de gewenste uitstraling te (blijven) realiseren. De beeldkwaliteit van de gehele openbare ruimte is overal gelijk (basiskwaliteit/CROW B) en de (functie van de) locatie is niet bepalend voor het beeldkwaliteitsniveau.

3.3 DUURZAME INRICHTING EN BEHEER

3.3.1 Toekomstbestendige inrichting

Een groene leefomgeving zorgt (onder andere) voor hogere woningwaarden, energiebesparing, gezondere leefgewoonten en minder risico op weeroverlast. Groenvoorzieningen zijn daarom erg waardevol voor de leefomgeving. Oostzaan wil deze waarden versterken, waarbij een toekomst- en klimaatbestendige openbare ruimte een belangrijk uitgangspunt is.

Gebruik is een belangrijk criterium bij de inrichting van het openbaar groen. Sport en spel, het maken van een ommetje en een picknick in het park, groen zet aan tot bewegen en het bevordert sociale cohesie. Oostzaan richt het openbaar groen dusdanig in dat voor lange termijn aan de gebruikersbehoefte voldaan wordt.

De herinrichting van groen biedt tevens mogelijkheden in te spelen op klimaatthema's zoals hitte (verkoelend groen) en natte omstandigheden (afvang hemelwater, ook bij hevige regenbuien). Dit doet Oostzaan bijvoorbeeld door meer groen in te brengen in stenige omgeving en water te bergen in het openbaar groen. Oostzaan bekijkt de mogelijkheden om particulieren te stimuleren het verhard oppervlak op hun terrein te verminderen. Zo zet Oostzaan samen met bewoners in op het bevorderen van een toekomstbestendige inrichting.

De beheerbaarheid is een speerpunt bij de inrichting van het openbaar groen. Uitgangspunt is dat de beplanting haar functies zeker 25 jaar kan vervullen en bomen volledig kunnen uitgroeien. De keuze voor het type groen, de vorm van beplantingsvakken en de groeiplaats van een boom: alle zijn bepalend voor een beheervriendelijke openbare ruimte. De groenbeheerder beoordeelt voor zowel interne als externe projecten of deze kaders goed zijn toegepast, zodat beheervriendelijk openbaar groen wordt gerealiseerd.

Oostzaan wordt daarnaast sterk beïnvloed door bodemdaling. Bij de (her)inrichting van het groen wordt beplanting zodanig gekozen en aangeplant dat het de gevolgen van bodemdaling zo lang mogelijk kan weerstaan. Met name voor bomen is dit een belangrijk aandachtspunt. In een toekomstig beleidsplan kan worden uitgewerkt op welke wijze de gemeente op een duurzame wijze wil omgaan met structurele maatregelen om de effecten van bodemdaling te verminderen.

3.3.2 Toekomstbestendig beheer

Vanuit het gemeentebestuur worden nog geen circulaire doelen gesteld voor hergebruik van vrijgekomen materialen, maar in de toekomst kan verder onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden. Door vrijgekomen materialen aan te bieden voor energieopwekking kan de gemeente sterker bijdragen aan een beter milieu. Ook is het op sommige locaties mogelijk om het groenafval te verwerken in het plantsoen, bijvoorbeeld op houttrillen. Zo kan transport worden verminderd en worden ecologische waarden van het groen verhoogd. Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid voor verwerking van vrijgekomen materialen bij de aannemer.

Door het beperken van rijafstanden en het werken met materieel waarvan de CO² uitstoot beperkt is wordt bijgedragen aan een schoner milieu. De gemeente kan de uitstoot van CO² in het groenbeheer beperken door bij de aanbesteding van werkzaamheden het te gebruiken materieel te laten meewegen in de aanbesteding.

3.3.3 Uitbreiding sociale taken

De gemeente streeft ook naar sociale duurzaamheid. Om dit te bewerkstelligen zijn criteria opgenomen in de aanbesteding van het groenonderhoud.

3.3.4 (Bio)Diversiteit

Binnen de bebouwde kom doet de gemeente haar best om biodiversiteit te vergroten. De gemeente stimuleert en optimaliseert door inrichting en beheer de ontwikkeling van flora en de leefomstandigheden voor fauna. Beheer gericht op ecologie vindt voornamelijk plaats in grotere groengebieden, randzones, bermen en extensieve groenelementen langs watergangen en bosplantsoenstroken. Hier ligt de focus op een verlaagde maaifrequentie om ecologische ontwikkeling ruimte te geven. Diversiteit in sortimentskeuze biedt ook in het openbaar groen mogelijkheden om een aantrekkelijk beeld te realiseren dat meerwaarde biedt voor fauna.

De beplantingkeuze bepaalt mede de ecologische mogelijkheden. Een weloverwogen soortkeuze uit (inheemse) groentypen, bomen en heesters, vaste planten en kruiden draagt hier op de eerste plaats aan bij. Insectenvriendelijke soorten zoals honing- en stuifmeeldragende planten bieden een grote meerwaarde voor fauna. Bij het herinrichten en onderhouden van groen wordt rekening gehouden met de bijzondere soorten die in de gemeente voorkomen, zoals de wespenorchis die in Oostzaan in het gemeenteplantsoen opduikt.

Bovendien creëert voldoende variatie in groentypen en soorten ook een betere weerstand tegen ziekten en plagen. Dit kan bijvoorbeeld door het voorkomen van monoculturen die vatbaar zijn voor ziekten als de essentaksterfte of kastanjebloedingsziekte, of het realiseren van beplanting waarin fauna kan overleven die plaagsoorten neutraliseert.

Actiepunt: Onderzoek doen naar de mogelijkheid om extensief/ecologisch maaibeheer toe te passen

3.3.5 Bescherming van flora en fauna

In het groenbeheer wordt rekening gehouden met de Gedragscode Flora- en Faunawet (juni 2014). Deze is uitgebreid met flora- en faunasoorten die door de provincie Noord-Holland zijn toegevoegd. In de gedragscode staan de juiste randvoorwaarden voor flora- en faunabescherming bij werkzaamheden in het groen uiteengezet

Actiepunt: actualisatie gedragscode

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt de Flora- en Faunawet. In de gemeente Oostzaan wordt echter nog de gedragscode gehanteerd voor de bescherming van flora en fauna. In de gedragscode wordt een tabellenmethodiek gehanteerd die sinds de invoering van de Wet Natuurbescherming niet meer voldoet voor de bescherming van flora en fauna. Omdat de gedragscode in 2019 verloopt (gedragscodes zijn 5 jaar geldig) is het advies om te kiezen voor een uitgebreide herziening.

3.4 SAMENWERKING STIMULEREN

3.4.1 Integraal werken

Oostzaan heeft een kleine gemeentelijke organisatie en integrale afstemming gebeurt daardoor meestal op laagdrempelig niveau. Toch is een tijdige en zorgvuldige integrale afstemming over de raakvlakken met andere disciplines (wegen, riool, vastgoed, spelen, etc.) nodig om onnodige kosten te voorkomen en de buitenruimte zo duurzaam en efficiënt mogelijk in te richten.

Om dit te borgen worden groene maatregelen zoveel mogelijk afgestemd op geplande werkzaamheden vanuit andere disciplines.

3.4.2 Participatie en betrokkenheid

Bewoners die zich willen inzetten voor het onderhoud van het openbaar groen krijgen hiervoor alle medewerking van de gemeente, zolang de veiligheid, uitgangspunten van de groenstructuurvisie en het gestelde basisniveau niet in het geding komen. Bewoners kunnen door eigen inzet de door hen gewenste beeldkwaliteit realiseren, bijvoorbeeld door vrijwillig onderhoud of het meedenken bij de inrichting van plantsoen. Bewoners steken dan letterlijk de handen uit de mouwen om de uitstraling op het door hen gewenste niveau te brengen. Voor het slagen van dergelijke initiatieven is de betrokkenheid van bewoners essentieel. Oostzaan faciliteert daarom initiatieven die vanuit bewoners worden aangedragen actief, maar gaat in de basis altijd uit van het zelf onderhouden van het gestelde basisniveau.

Uit ervaringen blijkt dat het nog relatief vaak voorkomt dat inwoners een uitsluitend individuele kijk op groen hebben. Inwoners zien groen dus hoofdzakelijk vanuit hun eigen belang. Een individuele kijk op groen is onvermijdelijk en zelfs waardevol: meldingen over gevaarlijke situaties en overlast komen immers voort uit een individuele kijk op groen. Een aandachtspunt zou echter moeten komen te liggen op het stimuleren van bewustwording over de maatschappelijke waarden van groen, zodat inwoners zelfstandig een betere afweging zullen maken tussen overlast en meerwaarde door groen. Een meer maatschappelijke kijk op de groene leefomgeving creëert meer draagvlak voor bepaalde maatregelen in het groen, leidt tot meer slagingskansen van participatieprocessen en zorgt voor een hoger waardebesef met betrekking tot het openbaar groen.

De uiteindelijke doelstelling is een aantrekkelijke openbare ruimte te realiseren die onze inwoners graag en veel gebruiken. Dit bereiken we niet alleen door een openbare ruimte waarvan de (beeld)kwaliteit op orde is. Door politiek en bewoners mee te nemen in de eigen woonomgeving kunnen kansen en knelpunten in beeld gebracht worden. Daarbij kunnen gemaakte keuzes en de gehanteerde methodieken toegelicht worden, zodat draagvlak ontstaat. Keuzes kunnen op basis van de verkregen informatie heroverwogen worden als daar aanleiding toe is.

4. GROENBEHEER

De gemeente Oostzaan maakt bij het groen onderhoud gebruik van verschillende partijen. Doordat het onderhoud van de gemeente Oostzaan is opgesplitst zijn er een aantal onderhoudscontracten opgesteld. Elk contract omvat een bepaald onderhoudstype of is gericht op een bepaald type groen in de gemeente.

Voor het reguliere groenbeheer is gekozen om overal een basiskwaliteitsniveau (CROW niveau B) te hanteren. Dit is het minimale niveau om kapitaalverlies structureel te voorkomen. Hierin wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende deelgebieden zoals woonwijken, industriegebieden en centrumgebieden. In de paragrafen 4.1 t/m 4.6 is het regulier onderhoud voor de gemeente beschreven. Paragraaf 4.7 is gericht op bijzondere groene objecten en gebieden waarvoor afwijkende eisen en/of werkwijzen worden gehanteerd.

Per paragraaf zijn mogelijkheden opgenomen om het groenbeheer te optimaliseren ten opzichte van de huidige situatie. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen:

- Budgetvoorstellen (verbeteringen waarvoor budget nodig is om deze de komende jaren ten uitvoer te brengen);
- Aanvullend onderzoek (nader onderzoek/actie om de aanpak uit te werken en/of benodigd budget te bepalen).

Met deze voorstellen wordt het doel gesteld om in de periode 2020-2022 een verdere inhaalslag te maken en het beheer structureel verder te optimaliseren.

4.1 BEPLANTING EN GAZON

4.1.1 Werkwijze

Vakken met **beplanting en hagen** hebben jaarrond een verzorgd uiterlijk. Hagen worden tijdig gesnoeid en zwerfvuil en onkruid worden verwijderd. **Gazons** hebben een strak en vlak uiterlijk, met strak gesneden graskanten en een goede conditie. Blad (en zwerfvuil) worden van de gazons verwijderd.

Hagen als onderdeel van matig intensief te beheren beplanting moeten een strak geschoren beeld hebben met een onkruidvrije haagvoet.

Beplantingsvakken die minder dan 3 jaar geleden zijn aangeplant of verjongd moeten onkruidarm worden gehouden. In de praktijk betekent dit dat nieuwe beplantingsvakken tijdelijk op A niveau worden onderhouden om optimaal aanslaan van de beplanting te garanderen. Zowel in het hart van de beplanting als langs de randen moet onkruidgroei worden beperkt. Snoeien van de beplanting is niet noodzakelijk.

Bosplantsoen zal extensief worden beheerd. De randen zullen niet worden gesnoeid, tenzij deze hinder (zoals overgroei op paden) veroorzaken. Verjonging vindt plaats door gefaseerd terugzetten van de beplanting. Blad en onkruid zal niet worden verwijderd tenzij het gevaar oplevert voor de vitaliteit van het plantsoen of de veiligheid van weggebruikers of omwonenden.

Voor **oude heestervakken** geldt hetzelfde als voor bosplantsoen. Langs de randen zal onkruid worden getolereerd zolang niet het beeld wordt verstoord. Na dunning of verjonging van de vakken gelden oude heestervakken als jonge heestervakken.

4.1.2 Optimaliseren werkwijze

De optimalisatie van het dagelijks beheer van beplantingen en gazons vindt plaats binnen het contract dat met de opdrachtnemer is afgesloten. Het belangrijkste aandachtspunt hierin zijn eventuele veranderingen in het te onderhouden areaal, de bijbehorende veranderingen in de groenbudgetten en het verwerken van inspectie- en schouwresultaten.

Daarnaast kunnen delen van het intensief beheerde gazon in de gemeente worden omgevormd naar extensief, bloemrijk gras. Dit verhoogt de waarde voor biodiversiteit en bespaart (onder de juiste omstandigheden) onderhoudskosten. Wanneer het maaisel afgevoerd moet worden kan het echter zijn dat deze werkwijze voor hogere kosten zorgt.

In Oostzaan staan relatief veel hagen. Het omvormen van deze hagen kan voordelen opleveren in beheerkosten en het beeld van de locatie.

4.2 BERMEN EN SLOOTKANTEN

Bermen en slootkanten in hoofdstuk 2.1 zijn deze samengevat onder 'ruw gras'.

Groentype	Hoeveelheid
Bermen (ruw gras)	26.243 m ²
Slootkanten (ruw gras talud)	18.271 m ²

Grasbermen langs sloten en wegen krijgen een bloemrijk uiterlijk. In de soortensamenstelling hebben grassen de overhand, maar in het beeld de kruidachtige gewassen. Graskanten worden bij bermten niet gestoken, tenzij het verkeer er hinder van ondervindt.

4.3 BOMEN

4.3.1 Areaal

Het bomenareaal in Oostzaan bestaat uit ca. 3.086 solitaire bomen.

Groentype	Hoeveelheid	
Bomen	3.086	st.
<i>In gras</i>	1.301	st
<i>In verharding</i>	215	st
<i>In beplanting</i>	1.570	st
Solitaire heesters	342	st.

Circa 59% van het areaal bomen voldoet aan het gewenste beeld. Directe snoei is voor deze bomen niet nodig. Komende jaren is uiteraard onderhoud nodig om het gewenste eindbeeld te realiseren en in stand te houden. 40% van de bomen heeft een achterstallig snoeibeeld. Door een eenmalige onderhoudsbeurt kunnen deze bomen weer op beeld worden gebracht. 1% van het areaal vereist intensiever onderhoud om de bomen op lange termijn een waardevolle en veilige bijdrage te laten leveren aan de uitstraling en het gebruik van de buitenruimte. Uitgaande van een snoeibeurt iedere drie jaar is dus een kleine achterstand aanwezig.

4.3.2 Huidige werkwijze

De gemeente is als geen ander verantwoordelijk voor het boombeheer in de openbare ruimte, en dient de veiligheid en kwaliteit van het boombestand te kunnen garanderen. Daarom is een hoge kwaliteit van het bomenbestand leidend, en wordt bij veiligheidsmeldingen vanuit inwoners direct ingegrepen. Daarnaast inspecteert de gemeente het bomenbestand met regelmaat en voldoet de gemeente aan de zorgplicht. Het onderhoudscontract voor bomen is opnieuw in 2020 voor 2 jaar aanbesteed met optie tot verlenging.

De boomeigenaar/beheerder is volgens de wet verantwoordelijk voor zijn bomenbestand, de zogenaamde zorgplicht. Dit houdt in dat de boomeigenaar goed onderhoud dient te plegen aan zijn bomen. Daarnaast moet hij de bomen periodiek controleren op veiligheid voor de omgeving. Dit dient te worden geregistreerd en de uit de inspectie voortvloeiende maatregelen dienen te worden uitgevoerd (in verband met aansprakelijkheid). Er zijn drie soorten zorgplicht te onderscheiden:

Algemene zorgplicht

De gemeente moet bomen regelmatig en regulier onderhouden en uitwendig controleren op gebreken aan de boom.

Verhoogde zorgplicht

Een verhoogde zorgplicht geldt wanneer een boom op een plaats staat waar voorzien wordt dat bij uitbreken van takken of omvallen van de boom aanzienlijke schade kan ontstaan. Bomen met een verhoogde zorgplicht dienen ten minste jaarlijks worden gecontroleerd, en vereisen mogelijk extra onderhoud.

Onderzoeksplicht

De onderzoeksplicht houdt in dat bij aanwijzingen op mogelijke gebreken nader onderzoek wordt uitgevoerd. De onderzoeksplicht is daarmee minder scherp gedefinieerd dan de andere zorgplichten. De gemeente Oostzaan voldoet aan de zorgplicht door de volgende werkwijze te hanteren:

- Alle laan- en straatbomen binnen de gemeente worden eens per 3 jaar geïnspecteerd,
- Bomen met een verhoogd risico worden jaarlijks gecontroleerd;
- De inspectie wordt uitgevoerd door een ervaren en gecertificeerd boomcontroleur;
- Uit de inspectie voortgekomen maatregelen worden binnen de gestelde urgentietermijn uitgevoerd.

Met een Visual Tree Assessment (VTA) wordt visueel geïnventariseerd wat de kwaliteit van het boombestand is, waar knelpunten zitten en op welke termijn maatregelen nodig zijn om de boomveiligheid te garanderen. Om aan de zorgplicht te voldoen dient elke boom te houden in de boomkwaliteit wordt iedere boom 1x per 4 jaar te worden gecontroleerd.

4.3.3 Omgaan met ziektes en plagen

Een boom kan net als de mens te maken krijgen met plagen en ziekten. De bekendste plagen en ziekten die kunnen spelen bij bomen in onze gemeenten zijn: de iepziekte, essentaksterfte en luizen bij lindes. Bij voorkomen van een van deze plagen of ziekte moet tactisch en adequaat worden gehandeld om verdere verspreiding te voorkomen. Om adequaat te kunnen handelen moet duidelijk zijn welke maatregelen er moeten worden getroffen en wat er gedaan kan worden ter preventie.

Iepziekte

Handeling: zieke bomen worden verwijderd.

Preventie: keuze voor resistente soorten

De iepziekte is een ziekte die wordt veroorzaakt door bepaalde schimmels. Gevolg van deze ziekte is het verwelken van takken en uiteindelijke sterfte van de gehele boom. Wanneer bij een boom deze ziekte wordt geconstateerd zal er gezaagd gaan worden, de boom wordt in zijn geheel verwijderd. Er is wel een uitzondering wat betreft het zagen, bij de begraafplaatsen zal een boom met de iepziekte vervangen worden door een boom die resistent is voor deze ziekte. Het vervangen van een boom met de ziekte door een boom die resistent is, is tevens de manier om toekomstige ziektegevallen te voorkomen (preventie).

Essentaksterfte

Handeling: zieke bomen worden verwijderd

Preventie: geen terugplaatsing essen

Ook de essentaksterfte wordt veroorzaakt door een schimmel. Gevolg van deze ziekte is dat takken afsterven, beginnende bij de bladeren. Bij het voorkomen van deze ziekte moeten er adequaat maatregelen worden getroffen. De omgangsvorm met essentaksterfte is nog niet gedefinieerd, er is geen concrete behandelingsmethode. Wel kunnen toekomstige ziektegevallen voorkomen worden door preventief te handelen. Preventief handelen houdt in dit geval in dat er geen essen terug worden geplaatst.

Eikenprocessierups

Handeling: nesten worden verwijderd

Preventie: stimuleren van natuurlijke vijanden

In het voorjaar hebben eikenbomen te maken met de eikenprocessierups. Deze rups duikt de afgelopen jaren op steeds meer plekken op. De brandharen kunnen ernstige klachten geven: jeuk en last van de ogen en luchtwegen. De gemeente bestrijdt de eikenprocessierups in de openbare ruimte.

Preventief kan de rups worden bestreden door het stimuleren van natuurlijke vijanden door aanplant van speciaal samengestelde bloembollenmengsels en het ophangen van mezenkasten.

4.3.4 Optimaliseren werkwijze

Planmatig boombeheer snoeionderhoud – cyclisch

Boomcontroles worden in de gemeente eens in de drie jaar uitgevoerd, waarna de beheermaatregelen worden bepaald. Door cyclisch boombeheer toe te passen kunnen beheermaatregelen worden gespreid over periodes van 3 jaar. Daarmee worden de kosten voorspelbaarder en constanter, wat het bepalen van budgetten sterk vereenvoudigt.

Door planmatig bomenbeheer kan dus (kosten)efficiënt en voorspelbaar worden gewerkt. Het is belangrijk dat de lengte van de cyclus is aangepast aan de omvang en samenstelling van het bomenbestand. Is de cyclus te lang, dan ontstaan achterstanden in het onderhoud, die op termijn tot hogere kosten leiden. In de regel geldt dat hoe korter de snoei-intervallen zijn, hoe goedkoper, beter en efficiënter de werkzaamheden per keer kunnen worden uitgevoerd. Te korte intervallen hebben echter tot gevolg dat onnodig geld wordt besteed. Hier dient dus altijd een balans gevonden te worden tussen het beschikbare budget en de keuzes van duurzaam bomenbeheer. De intervallen bepaalt de boombeheerder op basis van de periodieke beoordeling tijdens de inspectie. De resultaten zijn bepalend voor de deelopdrachten die worden uitgegeven. In iedere deelopdracht is het benodigde onderhoud in een deelgebied in de gemeente opgenomen. De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het vakkundig uitvoeren van de snoeiwerkzaamheden, Oostzaan ziet hierop toe.

Actiepunt: boomonderhoud omvormen naar cyclisch boombeheer

De juiste boom op de juiste plaats

In Oostzaan heeft een groot deel van de bomen een verwachte levensduur van ca. 30 jaar. Deze korte levensduur wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de gevolgen van bodemdaling en leidt tot hoge vervangingskosten, veiligheidsrisico's (door instabiliteit) en weinig bomen die een maximale groei kunnen doormaken. Daarnaast komt het voor dat bomen worden geplant op locaties met te weinig groeiruimte, zowel boven- als ondergronds en worden de te planten soorten niet afgestemd op de groeiplaatsomstandigheden. Dit beperkt de vitaliteit van de bomen en leidt tot een toename van de beheerkosten.

Bij het plaatsen van bomen is het van belang dat de standplaats zo wordt ingericht dat de boom een maximale levensduur kan bereiken zonder onnodig overlast te veroorzaken. Daarnaast moeten bomen worden gekozen die zich thuis voelen in de natte veenbodem en voldoende stabiliteit hebben om bij bodemdaling minimale risico's op te leveren. In een nieuw boombeleidsplan zou hier rekening mee gehouden kunnen worden.

Advies: Boombeleid en -structuur

Om op lange termijn het gewenste bomenbestand in Oostzaan te realiseren dient Oostzaan de koers duidelijk vast te leggen. Welke structuren zijn beeldbepalend? Hoe gaan we om met klachten met betrekking tot bomen? Welke soortkeuzes maken we om te voorkomen dat monoculturen ontstaan die gevoelig zijn voor ziekten en plagen? Plannen voor het ontwikkelen van de boomstructuren zijn niet meer actueel. Dit betreft zowel structuren in als buiten de bebouwde kom. Actualisatie is wenselijk als uitgangspunt voor een planmatige aanpak voor het verbeteren van de gemeentelijke groenstructuren. Naast de ontwikkeling van het bomenbestand is ook behoud van waardevolle elementen belangrijk. Het aanpassen van het kapbeleid (inclusief herplantingsplicht) krijgt daarom ook een plek in deze vervolgstap.

4.4 VEGEN EN ONKRUID VERHARDING

4.4.1 Areaal

Verharding schoonhouden is een groene taak. Oostzaan verwijdert onkruid op verharding sinds enkele jaren volgens de aangepaste wetgeving zonder chemicaliën. De onderhoudspartij die verantwoordelijk is voor het beheersen van onkruid op verharding is ook verantwoordelijk voor het vegen van de verharding.

Verhardingstype	Hoeveelheid
Gesloten verharding	72.145 m ²
Elementverharding	317.124 m ²
Ongebonden verharding	2.589 m ²

Het combineren van onkruidbeheersing en beheersing van veegvuil resulteert in een schone en veilige verharding. Tevens kan de onderhoudspartij synergievoordelen realiseren, waardoor de aannemer kosten kan beperken. Door frequent te vegen kunnen bijvoorbeeld de voedingsbodems voor onkruid verminderd worden, de onkruidgroei wordt daardoor beperkt. Daarnaast kan de planning van de werkzaamheden voor beheersing van onkruid afgestemd worden op de veegplanning. Afgestorven plantenresten worden daardoor snel verwijderd.

4.5 VERVANGEN EN RECONSTRUCTIE GROEN

4.5.1 Werkwijze

Bomen en beplanting zijn een kapitaalgoed en net zoals bij bebouwing, riolering of verharding is groot onderhoud en uiteindelijk vervanging periodiek noodzakelijk. Door ouderdom valt beplanting uit. Daarnaast hebben werkzaamheden als wegreconstructies, aanleg/onderhoud van kabels en leidingen en nieuwbouw in bestaande structuren invloed op de levensduur. Vervanging van beplanting is noodzakelijk als de beeldkwaliteit niet meer voldoet (onvoldoende bedekking bijvoorbeeld) of beplanting zijn functie niet meer kan vervullen.

Kleinschalige vervanging/reconstructie

Kleinschalige vervangingen en reconstructies van groen gebeuren voornamelijk op basis van meldingen. Inboet vindt zeer sporadisch plaats.

Planmatige vervanging/reconstructie

Planmatige vervanging van groen vindt daarnaast zoveel mogelijk plaats in projecten. Daar waar dit integraal mogelijk is, vindt uiteraard een integrale aanpak plaats. Mogelijk moeten de maatregelen daarvoor enkele jaren worden uitgesteld. Bij wegreconstructies en rioolvervanging wordt groen meegenomen indien de werkzaamheden dat vereisen en/of de kwaliteit van het groen daarom vraagt. Dit betreft dus gedeeltelijk ook groen van goede kwaliteit. In wijken waar geen andere maatregelen te verwachten zijn, voert Oostzaan de groenreconstructies separaat uit. Daarnaast worden reconstructies uitgevoerd op basis van de groenstructuurvisie. De jaarlijkse vervanging van groen verschilt hierin van jaar tot jaar. Welk groen aan vervanging toe is wordt bepaald op basis van inspecties die ieder jaar worden uitgevoerd. Alle gemeentelijk bomen in de gemeente die verwijderd worden moeten vanuit het huidige boombeleid worden herplant.

4.5.2 Optimaliseren werkwijze

Om de kwaliteit van de beplanting op lange termijn in de gehele gemeente op peil te houden is structureel vervangen op basis van een planmatige aanpak noodzakelijk. Dit vindt momenteel niet plaats.

Inboet vindt sporadisch plaats. De gemeente ambieert om inboet jaarlijks vast te leggen en structureel op te nemen in het groenbeheer.

Actiepunt: ontwikkel een planmatige aanpak om inboet en structurele vervanging van groen op te nemen in het groenonderhoud.

4.6 OBJECTEN EN GEBIEDEN

4.6.1 Begraafplaatsen

De begraafplaats in Oostzaan is een duidelijk afgebakende plaats met een eigen karakter en beleving. Het groenbeheer wordt uitgevoerd door de buitendienst.

Actiepunt: Opstellen beheerplan/visie begraafplaatsen

Aan het beheer van de begraafplaatsen ligt geen separaat beheerplan ten grondslag. Dit beheer is door de bijzondere betekenis van de locaties en wetgeving omtrent begraven afwijkend van het regulier beheer. Advies is een beleid- en beheerplan voor de begraafplaatsen op te stellen. Hierin kan de inrichting beoordeeld worden, zodat noodzakelijke herinrichting met behoud van kwaliteit plaats vindt. Tevens is het beheer op lange termijn inzichtelijk, zodat kostendekkend onderhouden van de begraafplaatsen op niveau hoog - basis mogelijk is.

4.6.2 Bedrijventerreinen

De openbare ruimte op de industrie- en bedrijventerreinen in de gemeente behoort tot het werkgebied voor het groenonderhoud van Werkom en worden als zodanig regulier beheerd. Dit heeft betrekking tot bedrijventerrein de Ambacht voor De Bombraak en Skoon gelden uitzonderingen hierop.

a) De Bombraak

Industrie- en natuurterrein De Bombraak is niet opgenomen in het integraal groencontract. Voor dit terrein is een apart contract afgesloten. De ligging en ecologische kwaliteiten vragen een ander soort beheer dan het reguliere beheer. Om hier zicht op te krijgen dient er voor dit terrein een nieuw beheerplan opgesteld te worden.

Actiepunt: Opstellen beheerplan Bombraak

b) Skoon

Industrie – en natuurterrein Skoon Bedrijventerrein Skoon wordt regulier beheerd. Om de natuur/ecologische waarden van het terrein te vergroten is een specifiek beheerplan gericht op dit gebied belangrijk.

Actiepunt: Opstellen beheerplan Skoon

5. BEHEERKOSTEN

Goed groenbeheer kost zo min mogelijk geld met een zo goed mogelijk resultaat. In dit hoofdstuk worden de huidige budgetten vergeleken met marktconforme beheerprijzen. Zo worden mogelijk aandachtspunten in de verdeling van budgetten inzichtelijk gemaakt.

5.1 HUIDIGE BUDGETTEN 2020

Voor het regulier groenbeheer zijn in de begroting van 2020 onderstaande middelen opgenomen. De kosten van de gemeentelijke organisatie zijn hierin niet opgenomen.

Kostensoort financiële systeem	Kostenplaats groen	Budget 2020
34011	Onderhoud derden	€284.845
	• <i>Werkom contract openbare ruimte</i>	€219.268
	• <i>Contract bombraak (raming)</i>	€26.566
	• <i>Contract Skoon (raming)</i>	€38.998
34352	Onderhoud bomen totaal	€68.400
	• <i>Contract boomonderhoud</i>	€60.400
34535	• <i>Onderhoud bomen sportvelden</i>	€8.000
	Vegen/onkruid op verharding	€113.500
60608	• <i>Straat- en pleinvegen</i>	€53.500
60618	• <i>Onkruidbestrijding</i>	€60.000
34607	Diverse kosten	€2.000
	• <i>Beleidsplannen, beheerplannen, inspecties en aanbestedingen</i>	€2.000
TOTAAL		€468.745

De hierboven weergegeven bedragen zijn in de praktijk niet voor alle posten toereikend om de afgesproken kwaliteit te kunnen realiseren.

5.2 BEREKENING MARKTCONFORME BEHEERKOSTEN

Op basis van marktconforme eenheidsprijzen (bepaald op basis van actuele landelijke ervaringscijfers van BTL Advies) en de areaalgegevens die per 1 januari 2019 beschikbaar zijn is het jaarlijkse groenonderhoud doorgerekend. De berekende marktconforme beheerkosten zijn gebaseerd op de kale beheerkosten, inclusief verkeersmaatregelen en staartkosten (algemene kosten, uitvoeringskosten en winst/risico). In deze kostenraming zitten dus geen elementen zoals SW-marges, inventarisaties, inspecties, renovaties of het opstellen beheer/beleidsplannen opgenomen.

De kosten voor het reguliere groenbeheer uitgevoerd door Werkom voor gemeente Oostzaan bedragen ca. €200.000 exclusief BTW. In bijlage 2 is uiteengezet op basis van welke beheermaatregelen de berekening is uitgevoerd. Dit bedrag is berekend op het beeldkwaliteitsniveau dat in de gehele gemeente wordt gehanteerd (CROW B). In bijlage 4 is een indicatie opgenomen van de kosten wanneer het groenbeheer op een andere kwaliteitsniveaus wordt onderhouden.

Het verschil tussen de marktconforme bedragen en de bedragen opgenomen in de begroting bedraagt circa 30%. In de marktconforme bedragen is dus geen rekening gehouden met de uitvoering van werkzaamheden door een SW-bedrijf. Een kostenverschil van 30% is daarbij niet ongewoon. Aan te bevelen is op het niveau van werkzaamheden jaarlijks te evalueren. Wijken de kosten voor snoeiwerkzaamheden sterk af? Moet in Oostzaan meer dan gemiddeld onkruid beheerst worden. Door op dit niveau jaarlijks samen kritisch te kijken naar inspanningen en kosten blijven de verwachtingen en de kosten met elkaar in balans en kan in overleg bijgesteld worden indien nodig.

Ook voor boombeheer en de onkruidbeheersing op verharding / straat- en pleinvegen liggen de te verwachten kosten iets lager als de beschikbare budgetten. De werkelijke kosten zijn echter sterk afhankelijk van:

- de aanbesteding van het werk. Door economisch goede tijden liggen prijzen snel tiental procent hoger;
- onverwachte omstandigheden (stormschade, eenmalige maatregelen) kunnen voor fluctuaties in de kosten zorgen;
- Omvang werkzaamheden afhankelijk van kwaliteit, de kosten voor het snoeien van bomen verschillen daardoor van jaar tot jaar.

De huidige budgetten bieden de flexibiliteit om hierop in te spelen, zonder veel te ruim te zijn.

5.3 BUDGET

Het huidige budget is gebaseerd op alleen het verzorgend onderhoud. Het verzorgend onderhoud houdt in; alleen de werkzaamheden als verwijderen van onkruid, snoeien en verwijderen van zwerfafval. De budgetten bieden geen ruimte voor technisch onderhoud of vervangend. Eveneens voor beleidsmatigheden als opstellen van bestekken, uitvoeren van inspecties of opstellen van beleidsplannen.

Technisch of vervangend onderhoud

Vaste planten, heesters en bomen zijn levend materiaal. Ze zijn onderhevig aan verschillende omstandigheden. Het kan zijn dat beplanting uitvalt. Daar waar beplanting uitvalt ontstaan open plekken in de structuur met als gevolg dat de intensiteit van het onderhoud toeneemt. Om de intensiteit van het onderhoud te beperken en de beeldkwaliteit te waarborgen is inzet op het technisch onderhoud als inboet belangrijk.

Vervangingskosten Oostzaan	Areaal		Levensduur		Vervangingskosten		Jaarbudget
Bos / bosplantsoen	18.829	m2	25	jr	€ 4,75	/ m2	€ 3.600,00
Bodembedekkers	422	m2	15	jr	€ 24,00	/ m2	€ 700,00
Vaste planten	2.193	m2	10	jr	€ 31,00	/ m2	€ 6.800,00
Haag	1.100	m2	15	jr	€ 28,00	/ m2	€ 2.100,00
Blokhaag	7.581	m2	15	jr	€ 33,25	/ m2	€ 16.850,00
Gazon	127.528	m2	25	jr	€ 0,94	/ m2	€ 4.800,00
Ruw gras (klepel)	44.514	m2	40	jr	€ 0,52	/ m2	€ 600,00
Boom in beplanting	1.570	st	40	jr	€ 530,00	/ st	€ 20.850,00
Boom in verharding	215	st	20	jr	€ 920,00	/ st	€ 9.900,00
Boom in gazon	1.301	st	40	jr	€ 530,00	/ st	€ 17.250,00
Botanische rozen	363	st	15	jr	€ 28,25	/ st	€ 700,00
Struikrozen	1.620	st	15	jr	€ 23,00	/ st	€ 2.500,00
Halfhoge heesters	12.733	st	15	jr	€ 17,25	/ st	€ 14.650,00
Gesloten opgaande heesters	4.349	st	15	jr	€ 17,25	/ st	€ 5.050,00
Niet gesloten opgaande heesters	1.893	st	15	jr	€ 17,25	/ st	€ 2.200,00
Solitaire heesters	342	st	15	jr	€ 17,25	/ st	€ 400,00
Totaal jaarbudget							€ 108.950,00

Algemeen beleid

Naast het verzorgend en het technisch of vervangend onderhoud hebben we tevens te maken met beleidsmatigheden. Het gaat dan onder andere over inspecties, bestekken en beheer/beleidsdocumenten. In het huidige budget is hiervoor een post overige opgenomen bestaande uit €2.000,-.

	2020	2021	2022
Inspectie openbare ruimte	7.000,-		
Inspectie bomen VTA	6.500,-	6.500,-	6.500,-
Opstellen boombeleid			15.000,-
Opstellen beheerplan Bombraak	3.500,-		
Opstellen beheerplan Skoon	3.500,-		
Opstellen beheerplan begraafplaatsen			
Herzien gedragscode flora en fauna		5.000,-	
Onderzoek ecologisch maaibeheer		10.000,-	
Opstellen bestek bomen			5.000,-
Totaal	20.500,-	21500,-	21.500,-

6. ADVIES & ACTIEPUNTEN

Om het groenareaal en groenbeheer te optimaliseren is het nodig om de volgende actiepunten uit te voeren:

Prioriteit 1 = Actiepunt binnen een jaar behandelen

Prioriteit 2 = Actiepunt binnen 4 jaar behandelen

Prioriteit 3 = Actiepunt opnemen wanneer een mogelijkheid zich voordoet

Actiepunt	Prioriteit	Geschatte kosten
Onderzoek de mogelijkheden om een digitaal beheersysteem in gebruik te nemen	1	-
Gedetailleerd vastleggen meldingen en klachten	1	-
Onderzoek doen naar de mogelijkheid om extensief/ecologisch maaibeheer toe te passen	2	€ 10.000,-
Actualiseren gedragscode flora en fauna	2	€ 5.000,-
Invoeren cyclisch boombeheer		
Opstellen groen-/boombeleid	3	€ 15.000,-
Invoeren planmatige aanpak om inboet en structurele vervanging van groen op te nemen in het groenonderhoud		€ 108.950,-
Opstellen beheerplan Skoon	1	€ 3.500,-
Opstellen beheerplan Bombraak	1	€ 3.500,-
Beschikbaar stellen budget opstellen beleidsmatig heden	1	€ 25.500,-

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: KADERS EN RANDVOORWAARDEN/VIGERENDE WET- EN REGELGEVING

Bijlage 1: kaders en randvoorwaarden/ vigerende wet- en regelgeving

- Zorgplicht bomen
- Wet Natuurbescherming
- Coalitieakkoord 2018 - 2022 Oostzaan
- Collegeprogramma Oostzaan 2018 - 2022
- Structuurvisie Oostzaan
- Groenstructuurvisie Oostzaan
- Gedragscode FFW gemeente Oostzaan
- Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2017 - 2019

BIJLAGE 2: BEREKENDE ONDERHOUDSKOSTEN

In de berekening van de onderhoudskosten (H5.2) zijn de volgende zaken meegenomen:

- Zwerfafvalbeheersing
 - Beplanting
 - Bomen
 - Gras
 - Verharding
 - Watergangen (oever)
- Blad- en natuurlijk vuilbeheersing
 - Beplanting in bladvalperiode
 - Bomen in bladvalperiode
 - Gras in bladvalperiode
 - Verharding in bladvalperiode
 - Beplanting buiten bladvalperiode
 - Bomen buiten bladvalperiode
 - Gras buiten bladvalperiode
 - Verharding buiten bladvalperiode
- Boomonderhoud
 - Bomen in gras
 - Bomen in verharding
 - Bomen in beplanting
- Onderhoud beplanting
 - Bosplantsoen
 - Halfhoge heesters
 - Struikrozen
 - Gesloten opgaande heesters
 - Niet gesloten opgaande heesters
 - Heesters solitair
 - Bodembedekkers
 - Hagen < 1,5 m
 - Hagen > 1,5 m
 - Blokhagen < 1,5 m
 - Blokhagen > 1,5 m
 - Botanische rozen
 - Vaste planten
- Gras
 - Graskanten
 - Gazon
 - Ruw gras

BIJLAGE 3: OVERZICHT LOPENDE (PER 1 JANUARI 2019) EN OPNIEUW AAN TE BESTEDEN CONTRACTEN EN BESTEKKEN

Openbare ruimte/groen

Dit contract is in 2020 opnieuw aanbesteed voor een periode van 2 jaar met optie tot verlenging van maximaal 6 jaar.

Bomencontract

Dit contract wordt opnieuw aanbesteed. Startdatum zal 1 april 2020 zijn. Contract zal 2 jaar zijn met optie tot verlengen.

Onkruid op verharding

Dit contract is voor 2 jaar met optie tot verlengen van 2 jaar aanbesteed per maart 2019.

BIJLAGE 4: INDICATIE MARKTCONFORME BEHEERKOSTEN CROW A T/M C

Onderstaand overzicht geeft een indicatie van de marktconforme onderhoudskosten bij verschillende beeldkwaliteitsniveaus. Een daadwerkelijke overstap naar een ander beeldkwaliteitsniveau heeft echter meer effecten dan alleen hogere of lagere kosten.

Marktconform budget op basis van CROW beeldkwaliteit	Oostzaan
A	€245.000
B	€200.000
C*	€155.000

*CROW C leidt op termijn tot een verkorte levensduur van beplanting, met als gevolg hogere vervangingskosten.